

Talousarvioaloite TAA 281/2020 vp

Sari Sarkomaa kok ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä terveydenhuollon laaturekistereiden vakiinnuttamiseen (3 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Terveydenhuollon kansalliset laaturekisterit ovat edellytys valtakunnallisesti yhdenvertaisten palveluiden kehittämiseksi ja hoidon vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden parantumiselle. Laaturekisterit parantavat potilaiden saaman hoidon laatua, vaikuttavuutta ja potilasturvallisuutta. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa uudistettaessa tiedolla johtamisen, laadun ja asiakaslähtöisyyden on syytä olla keskiössä. Palvelujärjestelmän kehittäminen ei onnistu ilman valtakunnallisesti vertailtavaa tietoa hoidon laadusta ja vaikuttavuudesta.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on kehittänyt mallia terveydenhuollon kansallisille laaturekistereille eduskunnan viime kaudella myöntämän valtion rahoituksen turvin. Vaikka hallitus ei myöntänyt hankkeelle määrärahaa vuodelle 2020, on THL pystynyt jatkamaan kehittämistyötä eteenpäin aiempien vuosien määrärahojen turvin. Siirtyminen valtakunnallisten laaturekistereiden pilotoinnista pysyvään toimintaan on tarkoituksenmukaista aloittaa, mikä edellyttää lisää määrärahaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenoihin.

Hanke on tuottanut tietoa siitä, miten kansalliset laaturekisterit voitaisiin organisoida, rahoittaa ja ylläpitää. Hankkeessa on ollut mukana seitsemän pilottirekisteriä: diabetes, eturauhassyöpä, HIV, iskeeminen sydäntauti, selkäkirurgia, reuma ja psykoosi. Edellytykset systemaattiselle tiedonkeruulle ja kansallisten laaturekisterien ylläpidolle ovat olemassa.

Ajantasaista laatutietoa tarvitsevat terveydenhuollon ammattilaiset ja terveystietojen käyttäjät sekä virkamiehistö ja päättäjät päätöksenteon tueksi. Laatutiedolla on myös voimakas ohjausvaikutus palvelujärjestelmään. Laaturekistereistä saatava tieto mahdollistaa hoitoyksiköiden ja hoitokäytäntöjen vertailun ja kehittämisen. Ihmisten yhdenvertaisuus paranee, kun vertailutiedon avulla voidaan kohdentaa resursseja sinne, missä niitä eniten tarvitaan.

Suomi poikkeaa laaturekistereiden puuttumisen vuoksi muiden Pohjoismaiden ja monien EU- ja OECD-maiden käytännöistä. Rekisteri tuo uudenlaista avoimuutta palvelujärjestelmään, kun hoitoyksikkökohtaiset tulokset ovat kenen tahansa saatavissa.

Viime vuoden toukokuussa tehdyt THL-lain muutokset sekä voimaan tullut laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä luovat edellytykset laaturekisterien toiminnalle ja määrittelevät laaturekisterit osaksi THL:n pysyvää toimintaa. STM ja THL ovat valmistelleet THL-lain muutosten mahdollistamaa asetusta, jolla nimettäisiin THL:n rekisterinpidolliselle vastuulle tule-

Talousarvioaloite TAA 281/2020 vp

vat laaturekisterit. Kansallisen laaturekisteritoiminnan käynnistäminen ja sen laajuus ja aikataulu riippuvat STM:n hallinnonalan resurssien kohdentamisesta valtion talousarviossa.

Käynnistyneen laaturekisteritoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi talousarvioon tulee palauttaa laaturekistereiden eli THL:n laatu- ja vaikuttavuustiedon koordinaatiotoiminnan rahoitus. Jotta koko maahan voitaisiin luoda yhteneväiset edellytykset pitkäjänteiselle laadunhallinnalle, on käytännössä välttämätöntä, että kansallisten laaturekisterien koordinaation perusrahoitus sisällytetään valtion budjettiin.

Hallitusohjelmaan on kirjattu seuraava, palvelujärjestelmän kehittämiseen kuuluva tavoite: "Luodaan laatua kuvaavia rekistereitä, parannetaan asiakastytyväisyyttä ja kehitetään hoitoa yhteistyössä käyttäjien kanssa."

Useat potilasjärjestöt ja sosiaali- ja terveydenhuollon edunvalvontajärjestöt sekä tutkijat ovat kannattaneet terveydenhuollon laaturekistereiden vakiinnuttamista Suomessa sekä niiden laajentamista sosiaalialan palveluihin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 3 000 000 euroa momentille 33.03.04 terveydenhuollon laaturekistereiden vakiinnuttamiseen.

Helsingissä 16.10.2020

Sari Sarkomaa kok

Mia Laiho kok

Paula Risikko kok

Anna-Kaisa Ikonen kok